

5

**ČEŠTINA
PRO CIZINCE**

úroveň C1

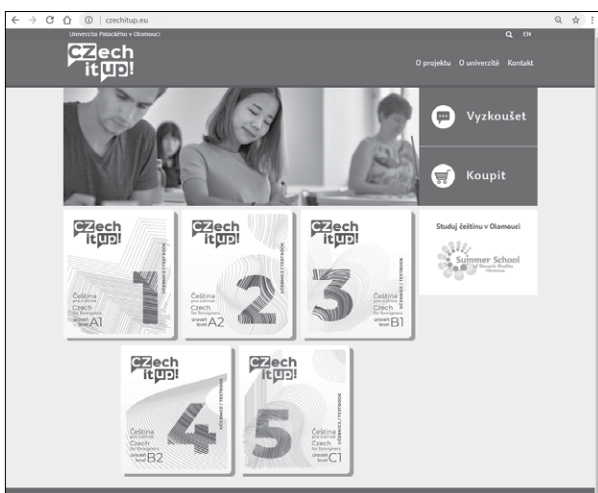
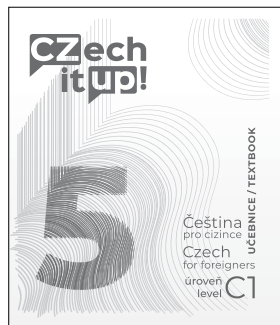
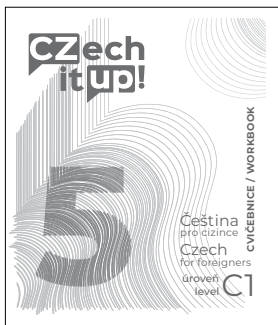
klíč – učebnice

Univerzita Palackého
v Olomouci

Co učební sada obsahuje a jak s ní pracovat?

Sada Czech it up! se skládá z učebnice a pracovního sešitu, které jsou propojeny s výukovým portálem czechitup.eu. Jednotlivé lekce mají pravidelnou strukturu, která je dána snahou o rovnoměrný rozvoj všech komunikačních dovedností. Obsah lekce tak tvoří následující položky.

czechitup.eu

OBSAH

1. lekce	4
2. lekce	6
3. lekce	9
4. lekce	11
5. lekce	13
6. lekce	15
7. lekce	17
8. lekce	19
9. lekce	21

ČTENÍ

1

a) NE	e) NE
b) ANO	f) NE
c) ANO	g) ANO
d) ANO	h) ANO

2

pracovat na volné noze	firma šlape	být někde na otočku
B	C	A

3

- úřad práce
- hlavní pracovní poměr
- dohoda o provedení práce
- osoba samostatně výdělečně činná
- curriculum vitae

4

- B
- E
- C

GRAMATIKA

Stupňování adjektiv

1

(vysoký)	vyšší než já
(drahý)	dražší zboží než v zahraničí
(rychlý)	nejrychlejší ze všech
(špatný)	nejhorší situace za posledních pět let
(krátký)	kratší přednáška než minule
(křehký)	křehčí/křehčejší materiál než plast
(hloupý)	nejhloupější ze všech
(měkký)	měkčí než vlna
(sladký)	sladší ovoce než minulý rok
(suchý)	nejsušší místo v celém kraji

Tvoření a stupňování adverbíí

1

hluboký	hluboce × hluboko (Jsem vám hluboce vděčný. Je to hluboko pod zemí.)
zamračený	zamračene × zamračeno (Díval se na nás zamračene . × Nesvítí slunce, je zamračeno .)
nervózní	nervózně
kamenný	kamenně
drahý	draze × draho (Naše svoboda je draze vykoupená. × Je tam opravdu draho .)
smutný	smutně × smutno (Dívá se smutně . × Je mi smutno .)
veselý	vesele × veselo (Vesele se směje . × Na oslavě bylo veselo .)

2

Koupil to **nejlevněji**, jak jen mohl. Vyskočil **výš/výše**, než jsme čekali. Včera mi bylo **nejhůř/nejhůře** za celou dobu. Ve skutečnosti působila ještě **křehčeji** než na obrazovce. Tento jev se vyskytuje **řidčeji** než v minulosti. Venku přšlo **mín/méně** než včera.

Přívlastek volný a těsný

I

- a) Počasí se na první jarní den moc nepovedlo. Primárka nejdřív prohlédla děti umístěné po porodu v inkubátorech. Autorova nejznámější kniha(,) napsaná během exilu(,) byla vydána hned několikrát. Do první řady si sednou studenti píšící test. Prahu, ležící v srdci Evropy, navštěvují turisté z celého světa. Alergie vyvolává nepříjemné(,) obtížné svědění. Do kufru si zabalil teplé zimní oblečení. Dnes už naštěstí máme spolehlivé(,) účinné léky. Honzík byl přemýšlivý, málomluvný chlapec. Všechny tyto obrazy, koupené v aukci, si uložil v bance.
- b) Mám rád nové inspirativní úkoly. Nikoho asi moc nebaví nudná práce(,) založená na stereotypním opakování stále stejných úkolů. Já sám mám nejradši úkoly přinášející potřebu dalšího studia a hledání nových informací. Každý nový náročný úkol je tak současně i výzvou navíc mě může obohatit a inspirovat i v dalších, na první pohled odlišných projektech. Pokud se dám do něčeho nového, bývám navíc plný energie i ve svém soukromém životě, neoddělitelně spojeném s životem pracovním. A jak to máte vy? Jaký typ úkolů přidělených v práci preferujete?

- b) Pamětní desku Karlu Holému, známému místnímu spisovateli, přijeli odhalit hejtman i primátor. Trpěl obvyklými civilizačními chorobami, jako hypertenzí a obezitou. Nedostatek minerálů může vyvolat řadu potíží, jako nespavost únavu depresi nebo podrážděnost. Pomohla mu náhoda, a to hned několikrát. Nechtěl o tom mluvit, a to ani se svou ženou. Svěřil se jednak mně, jednak našim dětem. Josefe, mohl bys mu odpovědět ještě dnes? Nevadilo by ti, Evo, pokud bychom se vrátili domů? Dnes už jsem ho(,) tuším(,) někde potkal. Letos už se snad, abych to nezakřikla, dočkáme dovolené u moře. Připomeňte mi, moc vás prosím, návštěvu u babičky. Dlouhá zima uškodila jak lesní zvěři, tak ovocným stromům.

POSLECH

I

- (a) oráč = obr. B;
b) kočí = obr. C;
c) kejklíř = obr. A,
d) koželuh = obr. D

PRAVOPIS

Psaní interpunkční čárky ve větě jednoduché

I

- a) Zítra brzy ráno budeme odjíždět. Ticho v kanceláři už začínalo být depresivní, únavné a kruté. Studium jazyků je pro nás nejen zábavou, ale také nutností. Na cestu si kup pořádný kufr, nebo velkou cestovní tašku. Napište k tomu tři čtyři věty. Bránila se zuby nehty. Babička mu vždycky říkala, že oheň je dobrý sluha, ale špatný pán. Vždycky dokázal do svého týmu sehnat mladé, a přesto spolehlivé spolupracovníky. Pomalu, ale jistě se blížili k cíli. Ta kniha je zajímavá, i když místy dost náročná. Sejdeme se zítra před sedmou hodinou. Paleček, šašek krále Jiřího, byl laskavý a mimořádně moudrý. Přečetl si pouze nejdůležitější část práce, totiž její závěr.

ČTENÍ

1

- (1) B
- (2) C
- (3) B
- (4) C
- (5) A
- (6) A

3

1 - 3 - 7 - 4 - 6 - 2 - 5

GRAMATIKA

České slovotvorné sufixy a jejich funkce

1

zpěvák	padák	chudák
Brňák	ovčák	žebrák
tramvaják	věšák	chytrák
Rakušák		

1. název činitelský – název osoby (odvozeno ze slovesa): **zpěvák, žebrák**
2. název prostředku (odvozeno ze slovesa): **padák, věšák**
3. název konatelský – název osoby (odvozeno ze substantiva): **ovčák, tramvaják (hovorové)**
4. název obyvatelský (odvozeno ze substantiva): **Brňák (potenciálně pejorativní), Rakušák (potenciálně pejorativní)**
5. název nositele vlastnosti (odvozeno z adjektiva): **chudák, chytrák**

Odchytky od pravidelné větné stavby

1

Národ chtěl a volal po nové vládě. **Národ chtěl novou vládu a volal po ní.** Posledním úkolem bude zhlédnutí pěti filmů, z toho tři filmy české a dva zahraniční. **Posledním úkolem bude zhlédnutí pěti filmů, z toho tři filmů českých a dvou zahraničních.** Žádáme cestující, aby pro příchod a odchod k vlakům na třetím nástupišti použili podchod. **Žádáme cestující, aby pro příchod k vlakům a odchod od vlaků na třetím nástupišti použili podchod.** Politici diskutovali problém. **Politici diskutovali o problému.** Pocházel a trvale žil v Olomouci. **Pocházel z Olomouce a trvale tam žil.** Studenti spontánně vyjádřili odpor s tímto návrhem. **Studenti spontánně vyjádřili odpor k tomuto návrhu / proti tomuto návrhu.** Vzhledem k obsahu článku publikovanému v posledním čísle podáváme toto vysvětlení. **Vzhledem k obsahu článku publikovaného v posledním čísle podáváme toto vysvětlení.** Došlo k porušení norem zaviněného změnou pravidel provozu. **Došlo k porušení norem zaviněnému změnou pravidel provozu.** Vycházet a vcházet z divadla je během představení zakázáno. **Vycházet z divadla a vcházet do něj je během představení zakázáno.** Tato skutečnost neunikla pozornosti ministru školství. **Tato skutečnost neunikla pozornosti ministra školství.** Chladným a deštivým počasím, které bylo v celé Evropě, nás nemile překvapilo. **Chladné a deštivé počasí, které bylo v celé Evropě, nás nemile překvapilo.** Každý, kdo miluje hudbu, toho okouzlí dílo Bedřicha Smetany. **Každého, kdo miluje hudbu, okouzlí dílo Bedřicha Smetany.** Důvěřoval a spoléhal na ně. **Důvěřoval jim a spoléhal na ně.** Převážná většina francouzských deníků, např. *Aurore, Figaro* nebo *Nation*, poukazuje na to, že stávky žlutých vest již slábnou. **Převážná většina francouzských deníků, např. *Aurore, Figaro* nebo *Nation*, poukazuje na to, že stávky žlutých vest již slábnou.**

2

V některých firmách je povinné účastnit se na teambuildingu. **V některých firmách je povinné účastnit se teambuildingu.** Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu z roku 2013 však nelze zaměstnanci, který se na teambuilding nedostaví, připravit jej o prémie. **Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu z roku 2013 však nelze zaměstnance, který se na teambuilding nedostaví, připravit o prémie.** Teambuilding často připomíná hry na dětských táborech. Zaměstnanci plní nejrůznější úkoly, které mají pomoci a prohloubit vzájemnou

důvěru, seznámit členy různých oddělení a podobně. **Zaměstnanci plní nejrůznější úkoly, které mají pomoci prohloubit vzájemnou důvěru...** Nejlépe zde poznáte, kdo z kolegů je soutěživý, kdo řeší krizové situace s chladnou hlavou, kdo jde tzv. přes mrtvolu a podobně.

Přísluvečné určení času a vedlejší věty časové

1

Zima **v zimě**, leden **v lednu**, minulý týden **během minulého týdne**, **v minulém týdnu**, **minulý týden**, poledne **v poledne**, červenec **v červenci**, ráno **ráno** sobota **v sobotu** devatenácté století **v devatenáctém století**, **během devatenáctého století** léto **v létě** půlnoc **o půlnoci** prázdniny **o prázdninách** Velikonoce **o Velikonocích**, **na Velikonoce** Vánoce **o Vánocích**, **na Vánoce** Tři králové **na Tři krále**, začátek století **začátkem století**, jeho narozeniny **o jeho narozeninách**, **na jeho narozeniny** svátky **o svátcích**, **na svátky**, doba ledová **v době ledové**, vláda Přemyslovců **za vlády Přemyslovců**, pracovní doba **v pracovní době**, Štědrý večer **na Štědrý večer**, zkouškové období **během zkouškového období**, **ve zkouškovém období**, soumrak **za soumraku**, svítání **za svítání**, středověk **ve středověku**, první sobota v měsíci, poslední minuta zápasu **v poslední minutě zápasu**, minulá středa **minulou středu**, jaro **na jaře**, začátek války **na začátku války**, podzim **na podzim**.

2

Do šesti hodin / V šest hodin musíme být zpátky. Zajdu za ním až **po večeři**. Na dovolené se mu nelíbilo už **od začátku**. Budu mít čas **mezi druhou a třetí hodinou**. Domů se vrátili **až ráno**. **Během půl hodiny** mi telefonoval snad desetkrát. **O půlnoci** ještě nebyl doma. Tu knížku jsem přečetla **za jednu noc**. **Od neděle** už má být hezky. **U večeře / Během večeře** nic nepil. **Od úterý** jsem ho neviděla. Přestávka bude až **mezi prvním a druhým dějstvím**. Chybělo pár minut **do konce**. Půjdeme na představení **od šesti hodin**. Diplomovou práci psal **po večerech**.

3

Na výlet pojedeme **za každého počasí**. **Během** finálového zápasu došlo mezi hráči k několika incidentům. Na cestu jsme se vydali pozdě a domů jsme přišli až **za tmy**. **Během** cesty si budeme muset udělat několik přestávek. **Během** svého pobytu v Olomouci jsem chodil na intenzivní kurz češtiny. **Během** přednášky spal. **Za** vlády Přemyslovců byly položeny základy české státnosti. **Během** pracovní

porady jsme se dohodli na dalším postupu. Se svou budoucí ženou se seznámil **během** letní školy bohemistiky. **Za** deště si nejraději čtu nebo koukám na staré filmy. **Během** Vánoc navštívím všechny své příbuzné. Okradli ho na náměstí **za** bílého dne.

4

Po návratu z dovolené... → **Když se vrátil z dovolené**, ...

Před začátkem schůze... → **Než začne schůze**, ...

Po setmění... → **Až se setmí**, ...

... při obědě. → ..., **když obědval**

... do večera. → ..., **než bude večer**.

... ve sprše. → ..., **když se sprchoval**.

Před zazvoněním budíku... → **Než zazvonil budík**, ...

... až do ochraptění. → ..., **dokud neochrptěl**.

... na moje narozeniny → ..., **když jsem měl narozeniny**.

Po zvednutí telefonu... → **Když zvedl telefon**, ...

Během cesty... → **Když byl na cestě**, ...

Po příchodu domů... → **Když přišel domů**, ...

...bez vašeho souhlasu. → ..., **když nebudete souhlasit**.

Hned po vzletnutí... → **Jakmile vzletli**, ...

Před odchodem... → **Než odešel**, ...

Za bouřky → **Když byla bouřka**, ...

Po začátku vysílání... → **Až začne vysílání**, ... / **jakmile začne vysílání**, ...

PRAVOPIS

Psaní interpunkční čárky v souvětí

1

Majitel domu, ve kterém jsem bydlel, se rozhodl, že mě vystěhuje, protože se mu zalíbila představa, že když mě vyhodí z mé garsonky a spojí ji se sousedním bytem, který už byl nějakou dobu prázdný, získá nový velký byt pro svoji dcerku, a ačkoli jsme se už léta sotva pozdravili, začal se na mě najednou podezřele usmívat. Slíbili, že i oni řeknou svůj názor, a požádali zda mohou předem uvést poznámku, která by podle jejich soudu diskusi oživila, protože by v ní sdělili věci, které se dosud neprojednávaly a všechny přítomné by jistě zajímaly. Stáli jsme na chodníku a já jsem se snažil soustředit nad mapou, kterou jsem si tu rozložil nad jednou zíd-kou, a najednou se otevřely dveře domku, před kterým jsme stáli, a takovej menší pán, který z nich vyšel, si nás krátce prohlédl a pak se nás zdvořile, jako kdyby byl prodavač, zeptal, co pro nás může udělat.

POSLECH

1

- a) NE
- b) ANO
- c) ANO
- d) NE
- e) ANO
- f) ANO

2

- 1) B
- 2) C
- 3) C
- 4) C
- 5) B, C, D
- 6) C

ČTENÍ

1

a) NE	d) ANO
b) ANO	e) NE
c) NE	f) ANO

Příspěvky z diskuze k výše uvedenému článku:

tetaHermína49: Ta stridava pece se mi vubec nelibi, podle me z toho budou mit deti jen jeden velky zmatek. Z toho poctu rozvodu je mi az smutno. Jsem rada, ze jsme s muzem spolu uz celych 40 let a ze jsme nase kluky vychovali spolu. Lidi by meli prestat byt sobci a vic pracovat na vztazich, aby deti mely mamu i tatu. Holek, co jsou na dite samy, je mi lito, nemaji to lehke.

Lady_K: Furt je lepsi se rozvest nez se porad s nekym pred deckama hadat. Co se tyce pece o dite, tak muj byvaly manzel na dceřinu vychovu kašle, nevěnuje jí čas, neví, co má ráda, nepamatuje si, na co je alergická. Na dyl než jedno odpoledne bych mu ji nesvěřila. A moje rozvedené kámošky to mají podobně. Za mě je to „přepůjčování“ dítěte špatný nápad, mamu beztak nikdo nenahradí.

KroupaRadim: Taky jsem rozvedený a rád bych zdůraznil, že všichni tátové nejsou tupci, co se nepostaraj o dítě. Já mám s bejvalkou kluka ve střídavý péči a nic mu u mě nechybí. Mohly byste, ženy, přestat laskavě otce podceňovat??? Kluk je tu rád a navíc to má i blíž do školy než z exmanželčina bytu, má tu kamarády, těší se sem. Proč by mu u mě mělo být hůř než u ex?

KA.MU.ŠKA: Přesně tak, hodně chlapů se o dítě umí postarat. Bývalýmu partnerovi bych nesvěřila ani kočku, současný přítel je ale super taťka. Jeho dceru u nás máme každý druhý týden a není to pro nás problém, je to dobré řešení a všichni jsou spokojení ;-)

2

- Lady_K
- KA.MU.ŠKA
- tetaHermína49, KA.MU.ŠKA
- Lady_K
- KroupaRadim

3

tetaHermína49: Ta střídavá péče se mi vůbec nelíbí, podle mě z toho budou mít děti jen jeden velký zmatek. Z toho počtu rozvodů je mi až smutno. Jsem ráda, že jsme s mužem spolu už celých 40 let a že jsme naše kluky vychovali spolu. Lidi by měli přestat být sobci a víc pracovat na vztazích, aby děti měly mamu i tátu. Holek, co jsou na dítě samy, je mi líto, nemají to lehké.

GRAMATIKA

Deklinace posesivních adjektiv

1

Protestovali proti soudcovu výroku.
Dotkl se jemně babiččiny ruky.
Sestřiní kamarádi nás zvou na výlet.
Otcovo auto otce zavezl do opravny.
Všiml si barvy Janiných očí.
Mluvil jsem se sousedovým synem.
Povídali si o studentčinyých úspěších.
Vůbec nevěřila partnerovým slibům.
Pracoval na tetině zahradě.
Nerozuměla autorčiným názorům.
Objednali si šéfkuchařovu specialitu.
Nerozumí cizincovým slovům.

Kondicionál a jeho funkce

1

- zdvořilá žádost: **Ukázal byste mi nejkratší cestu na nádraží?**
  - nutnost: **Měli byste jim ukázat nejkratší cestu na nádraží.**
  - preferance: **Raději bych jim ukázal nejkratší cestu na nádraží.**
  - pravděpodobnost: **Mohli by jim ukázat nejkratší cestu na nádraží.**
  - nabídka: **Mohla bych vám ukázat nejkratší cestu na nádraží?**
  - přání: **Kéž by nám ukázal nejkratší cestu na nádraží!**

- b)
- zdvořilá žádost: **Podala bys mi solničku?**
  - nutnost: **Měla bys mu podat solničku.**
  - preference: **Raději bych jim podala solničku.**
  - pravděpodobnost: **Mohla by jim podat solničku.**
  - nabídka: **Mohl bych ti podat solničku?**
  - přání: **Kéž by mi podala solničku!**

Deminutiva (zdrobněliny)

1

Stromy přivazoval **k tyčkám**. Honzu po cestě bolely **nožky/nožičky**. Ve městě stály dva **kostelíky/kostelíčky**. Babička ukázala vnoučatům **vnoučátkům** malá **koťátka**. Dáma **králíčkovi mrkvičku**. Měli **chatku/chatičku** s malými **okénky**. Na **kopečku** foukal slabý **větrík**. Na **misce** byly **oříšky**. Měli **dcerku/dcerušku** a **synka/synáčka**. **Schůdky** vedly na **půdičku**. **Sluníčko** zakryly **mráčky**. Jako malý **klouček** si hrál s **autičky** a **vláčky**. Když jsem byla malá, rodiče mi koupili **panenku** a **kočárek**. V dětské **kuchyňce** bylo opravdové malé **nádobíčko**. Když jsem byla malá, psala jsem si **deníček**. Hned po svatbě si postavili rodinný **domek/domeček**. Na zahradě si udělal malý vinný **sklípek**. K Vánocům dostal **hodinky**. Na **chatce/chatičce** museli opravit **stříšku**. Když loupala **jablíčka**, řízla se do **prstíku/prstíčku**. Na **nožkách/nožičkách** měla úplně mokré **botičky**.

2

- a) Koupila jsem si dva **páry** ponožek.
- b) K večeri si ohřála vídeňské **párky**.
- c) Na Vysočině se pěstují hlavně **brambory**.
- d) Když se dívali na fotbal, vždycky si dávali **brambůrky**.
- e) Měl zánět **ledvin**.
- f) K obědu jsem měl dušené **ledvinky**.
- g) Na kostelní věži odbil **zvon** poledne.
- h) U dveří jsme zazvonili na **zvonek**.

PRAVOPIS

Psaní skupin bje/bě, vje/vě, pě a mně/mě

1

Historie lidstva je vlastně historií objevů. Na zítra si nic nedomlouvej, pozvala jsem na oběd několik kolegů z práce. Několikrát jsem musel **objet** dům, než jsem

našel volné místo k parkování. Už jste si **objednali**? Za oknem **pěstovali** bylinky a některé druhy koření. Ve zprávách říkali, že zítra bude **pěkné počasí**, tak bychom mohli někam na výlet. **Nedělej** z toho vědu! Určitě najdeme jednoduché vysvětlení. Místnost zalévalo teplé a příjemné světlo z několika stojacích lamp. V centru města si musím dávat pozor, abych **omylem nevjel** do jednosměrné ulice. Nemám rád, když mi z piva **spadne pěna**. V parku se dnes koná nějaký **běžeczký závod**. Poslouchali jste písničky od nějakého českého zpěváka? Dnes si přečteme pověst o hradu Sovinci. **Objednané zboží** vám poštou přijde nejdřív za týden. Těšil se na **matčino objetí**. Potřebujeme vázu, která má větší **objem**. Pokud budeš **pracovat daleko od domova**, budeš muset **obětovat čas** na **dojíždění**.

2

- a) Ráno jsem chtěl jet do města. Musel jsem se ale vrátit, protože jsem **zapomněl** klíče. Sám bych si na to **nevzpomněl**, ale spolužák mi je **připomněl**, když vyprávěl, že nemohl najít klíče. Hledal je všude a nakonec je **měl** v lednici! Zřejmě je **omylem** nechal v sáčku s jablky. Měli jsme sraz na náměstí, naštěstí jsem to **neměl daleko** a rychle jsem se vrátil ke **mně** domů.
- b) **Změř** to raději ještě jednou, aby nakonec záclony nebyly krátké. Tehdy jsem ještě česky **neuměl** tak dobře jako dnes. **Jeďte směrem** k parku. Naši firmu na podzim čekají velké **změny**. **Běháš pravidelně** také v zimě? Vyřídili ti **pozdravy** také **ode mě**? Během studií jsem žil velmi **skromně**. Řeka v těch místech byla **vždycky mělká**. Má **původní domněnka** se potvrdila. **Třeba se situace časem změní**. **Rozuměli** jste všemu, co vám lektor říkal? **Kromě mě** půjde do divadla ještě Ester. Když jsem byl malý, **bydleli** jsme v jednom domě s babičkou a dědečkem. **Uvažoval** jsi už o **změně zaměstnání**?

POSLECH

1

a) ANO	f) ANO
b) NE	g) ANO
c) ANO	h) ANO
d) ANO	i) NE
e) NE	

ČTENÍ

1

1. C	6. B
2. A	7. C
3. C	8. A
4. C	9. C
5. A	10. A

2

1. A
2. B
3. C
4. B

GRAMATIKA

Pasivum

1

- a) Knihy se konečně vrátily do knihovny.
- b) Všichni zrádci se přísně trestají.
- c) V místnosti se pečlivě uklízelo.
- d) Zkoušky se odloží na příští týden.
- e) Dveře se odemykají tímto klíčem.
- f) Všechno zboží se rychle prodalo.
- g) Připravené občerstvení se nejedlo, jen se hodně pilo.
- h) V posledních letech se zmodernizovaly vlaky.
- i) Pravoslavné Vánoce se slaví podle kalendáře pravoslavných křesťanů.
- j) Nová škola se postavila za dva roky.

2

- a) nelze převést
- b) Vzácné druhy rostlin ukryté mezi sušenými bylinami jsou převáženy pašeráky / se převážejí.
- c) Rozšíření ohně bylo zabráněno rychlým zásahem záchranářů. / se zabránilo.
- d) nelze převést

- e) Často se říká, že v novinách se nepíše pravda / není psána pravda.
- f) Květiny byly zalévány / se zalévaly pravidelně, jejich zavlažování bylo řízeno automatickým systémem.
- g) nelze převést
- h) Byl přednesen referát o spisovné češtině a byl odměněn posluchači potleskem.
- i) Na nový byt se vydělovalo během pobytu v USA.

Slovosled v české větě

1

Najdete je snadno, mají žlutý dům a **před ním stojí telefonní budka**. Museli jsme jet autobusem, protože **tramvaje byly hodinu bez proudu**. Jestli si nespíš, tak **přijdeme do divadla pozdě**. Ten film jsem zatím neviděl, ale **v sobotu se na něj chci jít podívat**. Jeho tatínek byl účetní a **jeho matka učila na gymnáziu**. V ulici k náměstí vysázeli nějaké stromy, **asi to budou javory**. V zámku zarachotil klíč, **maminka se vracela z práce**. Můžeš jít večer do kina, ale **napřed musíš všechno uklidit**. Přijď raději zítra, **dnes mám do večera přednášky**. Musíš nakoupit ty, **já dnes nemám čas**.

2

- a) Jistě si to později rozmyslíte.
- b) Hned si to všechno uklid!
- c) Nevíš, kdy přijde Pavel?
- d) Já jsem nic neříkala.
- e) Půjčil jsem mu to minulý týden a o on mi to vrátil teprve včera.
- f) Snad se ještě nevrátili domů.
- g) Já jsem se jich na to ptala už minulou středu.

3

Ptala jsem se na to několika lidí na ulici, ale nikdo mi nedokázal přesně odpovědět. Museli jsme jet vlakem, protože personál na letišti stávkoval. Všechny informace si raději ověřte ještě na internetu. Ještě jsem tu knížku nečetla, ale zítra si ji chci půjčit v knihovně.

Testování vozidla zatím nedopadlo tak dobře, aby byla zahájena sériová výroba.

Je potřeba, abyste své rozhodnutí vysvětlili trochu podrobněji.

Nerozumím ti úplně dobře, když mluvíš německy.

Vedlejší věty účelové a podmínkové

1

Jestliže/Pokud budete chtít vyplatit zálohu na služební cestu, musíte o ni požádat. Chtěla ho seznámit s ostatními, **aby** se necítil v novém prostředí tak osamělý. Přijdete-**li** na naši konferenci, budeme velmi potěšeni. Zúčastním se té akce, **jestliže/pokud** zrovna nebudu v zahraničí. Můžeme ho pozvat, **aby** nám všechno osobně vysvětlil. **Jestliže/pokud** se zajímáš o počítače, pak bys ten programovací jazyk měl znát.

2

na vyzkoušení → ..., abych vyzkoušel tuto tužku

Pro jistotu... → Abych měla jistotu, ...

na usmířenou → ..., aby se s ním usmířila

Za pěkného počasí... → Pokud bude hezké počasí, ...

... na vyzvání! ..., pokud budete vyzvání!

Na uvítanou... → Aby ho uvítali, ...

si popovídat → ..., aby si popovídaly.

Podmínkou jeho účasti byl slib, ... → Mohl se zúčastnit, když slíbil, ...

PRAVOPIS

Vyjmenovaná slova 1

1

Na polici ležela dřevěná **krabička**. **Rozbil** vejce a odělal **bílek**. Babička trhala **byliny** a v zimě nám vařila **bylinkové** čaje. Ráno půjdeme do lesa **sbírat** houby. Do školy přijede **bývalý** reprezentant v hokeji. Kolik budete za **byt** platit, vám řekne paní **bytná**. Nemáš prosím tě **nabíječku**? **Vybil** se mi mobil a potřebuji si zatelefonovat. Nerozumím, proč tady **zbytečně zabíjíte** čas. Už se budeme brzy stěhovat. Všechny změny nám navrhl **bytový architekt**, vymalovali jsme, vyměnili jsme **nábytek** a teď už musíme jen **nabílit** strop a koupit nové koberce. **Obyčejně** se domluvíme rychle. Půjdeme poz-

ději, **abychom** vás nezdržovali. Při cestování je důležité poznat místní **obyvatele**.

2

Nepoznal jsem ji, vždycky ode mě otočila **obličej**. Ochránci přírody protestují proti novému **lyžařskému** areálu. Venku se **blýská**, určitě přijde pořádná bouřka. Obvykle snídám sladké pečivo, třeba **koblihy** s marmeládou. Na chatě topíme dřevem, ale doma **plynem**. Když studovala v zahraničí, naučila se **plynule** mluvit **anglicky** a německy. Dneska jsem ještě **neslyšel** žádné zprávy. Nezapomeň si doma **mobil** a **klíče**! Pojedeme na výlet k Čertovu **mlýnu**. Její dědeček už je dost starý, poslední dobou hůř vidí a taky je **nedoslýchavý**.

POSLECH

1

- 1) je
- 2) nerad
- 3) zvláštní
- 4) domácnost
- 5) nepospíchá
- 6) vodovodní
- 7) plánu
- 8) půl páté

ČTENÍ

1

- a) značně: 3. docela, dosti
- b) šveholit: 2. příjemně, mile hovořit
- c) opomíjet: 1. nepřihlížet k něčemu
- d) pochlubit se: 2. něco hrdě ukazovat
- e) ostrakizovat: 1. vylučovat někoho z kolektivu
- f) nešvar: 3. zlovyk, nepořádek

GRAMATIKA

Slovesný vid a jeho specifické funkce

1

- ovlivňovat – **ovlivnit** (Ovlivňoval svědky případu. – Jak nás ovlivní změna času?)
- představit – **představovat** (Městský atelier představí své vize nové čtvrti. – Sníh na sídlišťích představuje velký problém.)
- přijít – **přicházet** (Do laboratoře už přišly vzorky. – Přicházeli sem vždy pěšky přes most.)
- napomoci – **napomáhat** (Vládní kroky napomohly krizi. – Napomáhala trestnému činu.)
- opomíjet – **opominout / opomenout** (Často opomíjíme prevenci. – Turistický průvodce toto krásné místo opomenul.)
- zrychlovat – **zrychlit** (Čas s přibývajícím věkem zrychluje. – Toto řešení zrychlí váš počítač.)
- vytvářet – **vytvořit** (Hrad vytváří symboliku obce. – Studenti vytvořili novou aplikaci.)
- rozšiřovat – **rozšířit** (Firma rozšiřuje prodejní síť. – Město rozšíří oblíbený park.)
- pomáhat – **pomoci** (Vrtulník pomáhal hasit lesní porost. – Nadace pomohla ohroženým dětem.)
- ztratit – **ztrácet** (Ztratila novou peněženku. – Ztrácel jsem naději.)
- vzniknout – **vznikat** (Kdy vzniklo Československo? – Rosa vzniká nejrychleji na kovových předmětech.)
- pochlubit se – **chlubit se** (Pochlubil se svou rodinkou. – Chlubí se svými úspěchy ve sportu.)
- přestávat – **přestat** (Přestává přšet. – Přestala hrát hudba.)

- pořídit – **pořízovat** (Pořídil pro svou rodinu nový dům. – Pořízovali nelegální kopie počítačových her.)
- použít – **používat** (Hrozí, že použijí střelné zbraně. – Tento web používá inzertní služby.)
- spolehnout se – **spoléhat se** (Spolehnu se na vás. – Spoléhá se na svůj dobrý vkus.)

Imperfektiva a perfektiva

2

- Už jsi dokončila ten mail?
- Nejdříve to dopíšu, pak ti to přepořlu
- Vždyť ti nejsi schopen to ani přeložit!
- Kdo je autorem?
- Pošli mi hotový překlad toho textu!
- Neumí plavat, ani lyžovat.
- Cestovali a současně dávali své fotky na Facebook.
- Když mne to zaujme, zareaguju tak, že to hned sdílím.
- Schovává se za emotikony, dělá to pravidelně.

3

- Nejdřív se zablesklo a pak jsme **uslyšeli** silnou ránu.
- Představ si, náš malý Honzík už **chodí**. Jak si tak **ležím** na sluníčku, **pospávám**, najednou **přiletí** rozzuřená vos a **bodne** mě. Hned jak **přijdu** domů, **umyju se**. Když budeš potřebovat pomoct, klidně **zavolej**. **Viděl** jste toho člověka, když to tady **píšete**?

Vedlejší věty příčinné a přípustkové

1

- Nepřišel, **ačkoli** (**i když**) to slíbil. Na výlet nepůjdu, **protože** (**neboť**) prší. Nerozuměla jsem mu, **přestože** jsem pečlivě poslouchala (**ačkoli**). Nemohl promluvit, **protože** (**neboť**) ztratil hlas. **Poněvadž** (**Protože**) odjíždíme až pozítří, stihneme ještě zajít do kina. Na ten film nikdo nechodil, **přestože** (**i když**) měl ohromnou reklamu. Školu nedokončil, **i když** (**přestože**) mu všichni pomáhali. **Jelikož** (**protože**) nezaplatil, jeho přihlášku jsme zrušili.

2

Dělal to, protože měl dlouhou chvíli (**z dlouhé chvíle**). Půjdu do města, abych si nakoupila. (**na nákup**) Jelikož přší, zůstaneme doma. (**za deště**) Třásl se, protože mu byla zima. (**zimou**) Pojedu s ním na dovolenou, i když mě Honza varoval (**i přes Honzovo varování**). Protože pořád spěchal, ani si toho nevšiml (**kvůli svému spěchu**). Utíkala za ním, aby mu to vysvětlila (**vysvětlit mu to**) I když nebudeš souhlasit, pojedeme ještě dnes večer (**i přes tvůj nesouhlas**). Přišel pozdě, i když jsem ho varovala (**přes mé varování**). Podíval se do slovníku, protože si chtěl být jistý. (**pro jistotu**)

PRAVOPIS

Vyjmenovaná slova 2

1

Čím **umýváš** nádobí? To není možné, to musí být nějaký **omyl**. S tím se nemůžu **smířit**. Vždycky ho lákalo letět do **vesmíru**. Nezapomněl jsi do té **myčky** dát tabletu? Znovu mu **zamítli** žádost o trvalý pobyt. Pokoje na kolejích musíte vždy **zamykat**. Do chalupy se před zimou nastěhovaly **myši**. Měla alergii na **hmyzí** bodnutí.

Na pláži si děti stavěly hrady z **písku**. Odpovězte nám **písemně** a závaznou přihlášku pošlete i se svým **životopisem**. Největší problém měla rezervace s **pytláky**. V těchto podmínkách zvířata jenom **trpí**. Pokud tě **píchá** v uchu, zajdi si raději k doktorovi. Někomu tady **pípá** mobil. Ve vodě se **třpytily** sluneční paprsky. Na jaře mívám rýmu kvůli **pylu** z některých stromů. Už si **odpykává** třetí trest za krádeže.

Naše **situace** není úplně jednoduchá. Koláč ještě **posypala** cukrem. Bydlíme v novém bytě na **sídlišti**. V takovém počasí **usychá** i tráva a stromy. Tyto balíčky **posíláme** do ciziny. Budeme připravovat šunkové a **sýrové** chlebičky. Co to **syčí**? Nepálí se něco v kuchyni? Nejím sice maso, ale nepatřím k milovníkům **syrových** jídel.

V kolik hodin **obvykle** snídáš? Sejdeme se o **víkendu**? Raději si to **vyhledej** ještě ve slovníku. Za oknem se zvedal **vítr**. Naše **víno** je **obvykle** **výborné**. Z tohoto místa je krásná **vyhlídka** na Karlův most. Je pravda, že se **provinil** proti našim **pravidlům**, přesto si myslím, že je trest dost **vysoký**. Dřív učitelé dětem zakazovali **žvýkačky**, dnes mobilní telefony. Je potřeba vědět, komu mohou tykat a komu musím **vykat**. Ve studii vyšel z posledních **výzkumů**.

Ta káva je moc horká, spálila jsem si **jazyk**. Vrátiš se už **zítra**? Zavři prosím tě to okno, je tady hrozná **zima**. Jeho oborem je literatura i **jazykověda**. Pozor, ať to zbytečně **nepokazíš**. Po dvou měsících se vrátila z **ciziny**. Koupila jsem si **dvojazyčný** slovník. Nevím, jestli ještě není příliš **brzy**.

POSLECH

2

- Čím je nám hůř, tím víc je pro nás přátelství významnější.
- Spousta lidí ve velkých městech vyhledává to “být sám”.
- U přátelství záleží na osobnosti člověka.
- Někteří lidé potřebují širokou síť kamarádů a přátel.
- Přátelství není možné bez přímého, fyzického kontaktu.
- Lidé jsou v manželství, ale vidí se pětkrát za rok.

3

- ANO
- NE
- NE
- ANO
- NE
- NE
- ANO

ČTENÍ

2

a) NE	g) ANO
b) ANO	h) NE
c) NE	ch) NE
d) NE	i) NE
e) ANO	j) ANO
f) NE	

2

bezpochyby	určitě
zádrhel	překážka
z pravěku	zastaralý
důvěryhodný	spolehlivý
obor	odvětví
formovat	tvorit
panika	chaos
lživý	nepravdivý
ověřovat si	kontrolovat
čerpat	získávat

GRAMATIKA

Substantiva: dubletní tvary a jejich funkce

1

Mluvili o **profesoru** / profesorovi Dvořákovi.

Občané / občani České republiky mají právo zúčastnit se voleb.

Žurnalisté / žurnalisti by měli být vždy objektivní.

Asketi / **asketové** jsou lidé, kteří se snaží oprostit od pozemských radostí.

Bacha, **lobisti** / lobisté mohou být nebezpeční!

Cyklisté / cyklisti jsou povinni jezdit po vyznačených cyklostezkách.

Na cestách po Středomoří si zamilovala francouzskou kuchyň / **kuchyni**.

Adjektiva: dlouhé a krátké (jmenné) tvary a jejich funkce

1

známý – **znám**

hotový – **hotov**

laskavý – **laskav**

zdravý – **zdráv** (stálá vlastnost – aktuální stav)

starý – **stár**

ochotný – **ochoten**

prostý – **prost** (jednoduchý, obyčejný – nemající něco)

mocný – **mocen** (silný, působivý – schopen, oprávněn, **způsobivý**)

schopný – **schopen**

zvědavý – **zvědav**

věrný – **věren**

vědomý – **vědom**

Shoda přísudku s podmětem

1

Letos **přijelo** hodně zahraničních studentů. **Nová** auta **stála** před autosalonem. Tři studenti **přednesli** své referáty. Mnozí lidé se tomu **divili**. Vůz **táhlo** šest černých koní. Tisíce demonstrantů se **shromáždily** na náměstí. Koťata si **hrála** s plyšovou myší. Kosové, sýkory i vrabci v zimě **létali** ke krmítku. **Postavily** se za něho všechny autority jeho oboru. **Všechna** mláďata **byla roztomilá**.

2

Málo Čechů komunikovalo cizím jazykem.

Na polici leželo několik knih.

Učitelé a studentky se sešli v univerzitním klubu.

Vedení podniku rozhodlo o zvýšení platů.

Vedoucí pracovníci obdrželi zprávu o rozvoji firmy.

Ženy s trenéry cvičili/cvičily pravidelně.

Chlapci a děvčata společně připravovali školní besídku.

Stovka občanů podepsala petici proti dálnici.

PRAVOPIS

Psaní velkých písmen 1

1

Ve skautu znali všichni **Petru Závodnou** jen pod její přezdívkou **Veverka**. Hrdiny oblíbených pohádek pro děti jsou **Křemílek a Vochemůrka**. K řecké mytologii patří bohové **Zeus, Poseidón a Hádés**. Frazeologie ukazuje stereotypy ve vnímání **Slovanů a Germánů**. Jako první člověk na světě na **Měsíc** vystoupil americký kosmonaut. Oblíbeným suvenýrem z **Českého Krumlova** je malovaná česká keramika. Při návštěvě **Pražského hradu** většina turistů zavítá do **chrámu sv. Víta** a do **Zlaté uličky**. Od hlavního nádraží musíte jet tramvají na **Žižkovo náměstí** a pak jít pěšky k ubytovně ve **Šmeralově ulici**.

POSLECH

2

- a) fotografové
- b) dezinformace
- c) hrdinu.
- d) nestalo.
- e) žebříček
- f) chybou
- g) policii.
- h) zaručenou
- ch) sdílení

3

- a) NE
- b) ANO
- c) NE
- d) ANO
- e) ANO

4

Švédské děti se modlí k Alláhovi. Koncentrační tábor pro **uprchlíky** v Polsku.

Spiknutí Západu proti Rusku v Eurovizi. Na **pražské Masarykovo** nádraží dorazilo 1 500 migrantů.

ČTENÍ

GRAMATIKA

Skloňování přejatých slov

1

- 1) laryngitidou
- 2) bronchitidu
- 3) gastritidou
- 4) klimatu
- 5) schématu
- 6) témat
- 7) traumata
- 8) paradigmatu
- 9) dilemata
- 10) aromatem/aroma
- 11) panoramata
- 12) muzeí
- 13) koloseem
- 14) stadia

2

- 1) syfilidou
- 2) panoramatech/panoramách
- 3) lexikonu
- 4) videa
- 5) dilematu
- 6) skript
- 7) kaka
- 8) témata
- 9) embryích
- 10) bronchitidou
- 11) studiích
- 12) studium/studia
- 13) maestro
- 14) schématu
- 15) rádiu

Pronomen jenž a vedlejší věty vztahné

1

Klavír, **na němž** hrála. Problém, **o němž** mluví. Křeslo, **v němž** sedí. Výraz, **jemuž** nerozumím. Slova, **jež** nejsou spisovná. Studie, **z nichž** čerpali. Příběhy, **jež** byly zfilmovány. Auto, **jež** havarovala. Ulice, **v níž** bydlí. Politik, **jehož** si vážím. Firmy, **s nimiž** obchodujeme. Úkol, **o němž** referujeme. Literatura, **z níž** se často překládá. Muzikály, **jež** se těší velké oblibě. Děti, **jimž** je věnován tento pořad. Autoři, **již** jsou často citováni. Firmy, **s nimiž** obchodujeme. Úkol, **o němž** referujeme. Literatura, **z níž** se často překládá. Muzikály, **jež** se těší velké oblibě. Děti, **jimž** je věnován tento pořad. Autoři, **již** jsou často citováni.

PRAVOPIS

Psaní velkých písmen 2

1

„**Počásí** posledních měsíců je sušší, než odpovídá průměru,“ upřesnila Dagmar Honsová ze společnosti Meteopress. Celý život se řídila heslem: „**Dej a bude ti dáno, přej a bude ti přáno.**“ Výkon nového vysavače je 1200 **W**. Potvrzení o absolvovaných zápočtech a zkouškách se automaticky generuje **ze** systému studijní agentury **STAG**. Charitativní akce se zúčastnila i její výsost královna **Alžběta II.** Dovolíte, **Vaše Excellence,** abych vás představil **Jeho Magnificenci,** rektorovi **UP?** Jan Amos Komenský je považován za **Učitele národů.**

2

O bohyních se na Kopicích nemluví! Rozhodně ne s turisty. A už vůbec ne s **Pražáky,** natož s novináři. Bohyně jsou prostě tabu. Může za to spisovatelka Kateřina **Tučková** a její fascinující kniha Žitkovské bohyně. Ta totiž místním převrátila životy naruby. „Lidi už ani nechtějí vědět, jak to bylo doopravdy, a radši věří těm nesmyslům v knížce,“ **zlobí** se jedna z místních žen v rozhovoru s etnoložkou, která studuje místní zvyky. Krkonoše jsou naše nejvyšší pohoří, v němž se nachází také nejvyšší hora České republiky Sněžka. Ta návštěvníky ohromí svou drsnou krásou a především výškou

1602 m. n. m. Úchvatná jsou také další místa: Růžová hora, pověstná Krakonošova zahrádka nebo Černý důl. Příroda v Krkonoších je tak výjimečná, že Krkonoše byly již v R. 1963 vyhlášeny národním parkem. Od r. 1992 jsou na seznamu biosférických rezervací UNESCO. Kromě Krkonoš mohou turisté navštívit také blízké Orlické hory nebo vzdálenější Šumavu.

POSLECH

1

- 1) milé
- 2) v trávě
- 3) břicho
- 4) zvěrolékaři
- 5) změřil
- 6) vojnu
- 7) obaly

ČTENÍ

1

NE
ANO
ANO
ANO
NE
ANO

2

(1) H	(5) B
(2) C	(6) E
(3) D	(7) F
(4) G	(8) A

6

Lije jako z konve. A
Venku se žení všichni čerti. B
Zalézá za nehty. A
Suchý jako troud. A
Psí počasí. C
Chumelí. B

GRAMATIKA

Skloňování numeralí

2

(3) troje džíny, (2) dvoje plavky, (4) čtvery hodinky, (6) šestery dveře
0,45 nula/žádná celá čtyřicet pět (setin); 1/6 jedna šestina; 12,67 dvanáct celých šedesát sedm (setin); 7/8 sedm osmin; 238 832 dvě stě třicet osm tisíc osm set třicet dva; 9/10 devět desetin

3

- (1) mnoha lety
(2) čtyř hodin
(3) devíti třiceti do šestnácti čtyřiceti pěti

- (4) dvěma kolegům a třem kolegyním
(5) ty dva ztracené turisty
(6) deseti/desíti minutách
(7) čtrnáct dní
(8) několika zájemcům
(9) dvěma týdny
(10) kolika zahraničními studenty
(11) čtyřmi nebo pěti

Sekundární prepozice

4

- vzhledem k (čemu): Vzhledem k problémům s pasem musel odjezd odložit.
v důsledku (čeho): V důsledku změny v řízení firmy mohli přijmout nové zaměstnance.
s výjimkou (čeho): Na závod pojedou všichni s výjimkou třetího družstva.
vlivem (čeho): Vlivem klimatických změn se prodlužuje léto a zkracuje zima.
pomocí (čeho): Pomocí ostrého nože vykrájíme z těsta vhodné tvary.
z hlediska (čeho): Na problém bychom se měli podívat z hlediska partnera naší firmy.
v rámci (čeho): Studii jsme zpracovali v rámci projektu financovaného univerzitou.
vinou (čeho): Vinou deště se v jezeře zvedla hladina.
navzdory (čemu): Na nový film přišlo málo diváků navzdory velké reklamě.
zásluhou (čeho): Uzdravil se zásluhou nového preparátu.
díky (čemu): Mohl dostudovat díky pomoci rodičů.
v případě (čeho): V případě špatného počasí nepůjdeme k rybníku, ale do bazénu.
prostřednictvím (čeho): Oslovili nás prostřednictvím svého advokáta.

5

- kvůli: spojení předložky *k* a substantiva *vůli*. Udělal to pro rodiče.
jménem: ustrnulý 7. pád substantiva *jméno*. Poděkoval mu za všechny, kterým svou práci pomohl.

Stran: ustrnulý 2. pád plurálu substantiva *strana*. Co se **týče prodloužení pasu, obraťte se na příslušný městský úřad.**

v porovnání: spojení předložky *v* a 6. pádu substantiva *porovnání*. **Vzhledem k ostatním byl jeho výkon nejlepší.**

zásluhou: ustrnulý 7. pád substantiva *zásluha*. **Poslední utkání vyhráli jen díky brankáři.**

počínaje: ustrnulý přechodník slovesa *počínat*. **Na praxi začnou studenti chodit od začátku března.**

Na základě: spojením předložky *na* a 6. pádu substantiva *základ*. **Chlapci byla přiznána podpora s přihlédnutím k lékařskému posudku.**

S ohledem: spojením předložky *s* a 7. pádu substantiva *ohled*. **Vzhledem k probíhajícímu vyšetření nebude policie poskytovat žádné další informace.**

Za účelem: spojení předložky *za* a substantiva 7. pádu substantiva *účel*. **Půjčil si větší částku peněz, aby mohl založit firmu.**

Věty bez podmětu

1

Lekla jsem se, když z oken vycházel kouř. Když jsem v zahraničí, bývám smutný. Cítila jsem bolest v zádech. Vychází slunce. Dělá se tma. Začala být zima. Najednou byla tma. Cítil jsem, že budu plakat. Hlavou mi prolétla myšlenka, že jsem nezavřela okna. Dostala jsem nápad, o čem bude moje příští kniha. Litovala jsem, že jsem vás nestihla navštívit. Ozval se hrom. Na obloze svítí blesky. V kamnech praskal oheň. Před očima se mi dělaly jiskřičky. Cítila jsem, že budu zvracet. Nad ránem se udělala mlha. Tou dobou bývá k večeru mráz. Život ve velkých městech byl tehdy velmi drahý.

2

Sněží už od rána. Na poli se prší. Venku už od včerejšího večera strašně mrzne. V noci hustě pršelo. Celé odpoledne se mračilo. Z komína se kouřilo. Tady táhne. Na starém hradě prý straší. Na chodbě zazvonilo. V dubnu se ochladilo. U babičky bylo smutno. Od rána je zataženo. Ráno má být mlhavo. Bylo mu veselo. Není mi do zpěvu. Bylo mi ho líto. Nad ránem mi bylo chladno. Bylo mi mdlo. Po obědě mi bylo nevolno. Bylo mu z toho na zvracení. Stýskalo se mu po domově. Svírá se mi v žaludku. Když fouká rychlostí menší než 5 km/h, říká se tomu vánek.

PRAVOPIS

Zkratky

1

V pavilonu šelem viděl lvy, pumy, tygry **a tak dále**. To jste se spletl, na vrátnici na vás bude čekat Jan Novák **starší**. Tuto knížku napsal Jan Těsnohlídek **mladší**. Ve slovníku bývá uváděn 1. pád **jednotného čísla**. Ke sčítání, odečítání **a podobně** používáme kalkulačku. Přijď co nejdřív, **to znamená** ještě dnes. Byl tam **například** i Pavel. Vypil **1 litr** mléka. Přišel **profesor** Novák. Na jednání pořád mluvil o smlouvě, kterou podepsal jeho pradědeček v září **roku** 1954. Měl starou peněženku, **tak zvanou** kasírku. Kup mi čokoládu, **popřípadě** lentilky. Nicejský koncil se konal **roku** 325 **našeho letopočtu**. Vlák končí ve Světlé **nad** Sázavou. Na závěr je čekala **50 kilometrů** dlouhá cesta vlakem. Zajímala ho **československá** meziválečná historie. Vyrábíme budíky, hodinky **a tak podobně**. Navštívili **tak zvané** Pohádkové jeskyně. Jel rychlostí **130 kilometrů za hodinu**. Na zahrádce měli hrušky, švestky, jablka **a podobně**. Bližší informace najdete v **kapitole** 3 na **straně** 31. Žádost jsem poslal k rukám **pana** Nováka, ale nakonec ji vyřizovala **slečna** Procházková. **Gaius Julius** Caesar byl zabit roku 44 **před Kristem**.

2

USA **Spojené státy americké obchodovaly**, NHL **Národní hokejová liga byla rozšířena**, přišla ti SMS **Short message service, krátká zpráva do mobilního telefonu**, OSN **Organizace spojených národů byla založena** hned po válce na podzim r. 1945, ČR **Česká republika hostila** mistrovství světa v hokeji, ČSA **České aerolinie zahájily** novou sezónu, tento seriál **uvedla** BBC **British Broadcasting Corporation, televizní společnost**.

POSLECH

1

ANO
NE
NE
ANO
NE
ANO
ANO

ČTENÍ

3

- a) ironickým humorem
- b) seznamování s Amerikou
- c) srdečnost a bezprostřednost
- d) zdvořilý
- e) obohacujících a inspirujících
- f) české velikonoční zvyky
- g) nové a vzrušující
- h) chápavými pohledy
- ch) jídlo ze slušnosti
- i) svátků a tradic
- j) Líbající se
- k) nicnedělání

GRAMATIKA

Tvoření substantiv a adjektiv z adverbí

1

Pacient, kterého vyléčili – (**vyléčen**) **vyléčený pacient**.
 Hůl, kterou zlomili – (**zlomen**) **zlomená hůl**. Polévka, kterou přesolili – (**přesolen**) **přesolená polévka**. Večeře, kterou si ohřáli – (**ohřát**) **ohřátá večeře**. Dům, který postavili – (**postaven**) **postavený dům**. Zákazník, kterého okradli – (**okraden**) **okradený zákazník**. Odměna, kterou vyhráli – (**vyhrán**) **vyhraná odměna**. Zloděj, kterého chytili – (**chycen**) **chycený zloděj**. Zboží, které dovezli – (**dovezen**) **dovezené zboží**. Film, který ocenili – (**oceněn**) **oceněný film**. Auto, které vykradli – (**vykraden**) **vykradené auto**. Obraz, který pověsili – (**pověšen**) **pověšený obraz**. Zboží, které zlevnili – (**zlevněn**) **zlevněné zboží**. Přístup, který omezili – (**omezen**) **omezený přístup**. Televize, kterou opravili – (**opraven**) **opravená televize**. Dívka, která se učesala – (**učesán**) **učesaná dívka**. Pozvánky, které vytiskli – (**vytištěn**) **vytištěné pozvánky**. Vlasy, které zkrátili – (**zkrácen**) **zkrácené vlasy**.

2

odemkli byt – byt byl **odemčen/odemknut** – po **odemčení/odemknutí** bytu

vyčistili koberec – koberec byl **vyčištěn** – po **vyčištění** koberce

upekli velký dort – velký dort byl **upečen** – po **upečení** velkého dortu

vypověděli nevýhodnou smlouvu – nevýhodná smlouva byla **vypovězena** – po **vypovězení** nevýhodné smlouvy
 zaplatili všechny dluhy – všechny dluhy byly **zaplacený** – po **zaplacení** všech dluhů

splnili dlouholetý plán – dlouholetý plán byl **splněn** – po **splnění** dlouholetého plánu

vyhlásili novou soutěž – nová soutěž byla **vyhlášena** – po **vyhlášení** nové soutěže

potrestali zloděje – zloděj byl **potrestán** – po **potrestání** zloděje

odvolali celou akci – celá akce byla **odvolána** – po **odvolání** celé akce

vrátili knihy do knihovny – knihy byly **vráceny** do knihovny – po **vrácení** knih do knihovny

Transgesiv a jeho funkce

1

usmívající se dívky
 líbající se dvojice
 určující charakteristiky
 lidé mající typickou povahu
 inspirující věc
 studenti zdravící profesora

Přímá a nepřímá řeč

1

Letuška nás uklidňovala, abychom se nebáli. Najednou se rozkřikl, že už to nechce poslouchat. Babička ho napomínala, že by takhle neměl mluvit. Ptal se pořád dokola, jestli jsme o tom taky nevěděli. Rozmýšlel jsem se, jestli mu to mám říct, nebo nemám. Na rozloučenou mi popřál, abych šťastně dojel a dobře se vyspal.

2

Vzkázal jsem rodičům: „Vrátím se hned po víkendu!“
 Chlubil se nám: „To se mi to povedlo!“ Radil mi: „Raději

o tom nemluví!“ Přikázali mu: „Dokonči tu práci ještě dnes!“ Na ceduli byl nápis: „Tašky si berte s sebou do ordinace!“ Ptal se: „Neříkali ti o tom něco?“

3

„Tak vy jste Karel Novák?“ zeptal se mě vrátňý. „Ano,“ přiznal jsem a hlasitě jsem polkl. „Jenom klid,“ uklidňoval mě ten chlap, „my tady lidem hlavy netrháme.“ Podíval se na mě přes skla brýlí tlustá jako popelníky a povídá: „Tady s tím papírem půjdete k paní ředitelce. Doufám, že víte, kde to je,“ zeptal se ještě, než přibouchl okýnko vrátnice. „To jsem blázen, co po mně zase můžou chtít?“ mumlal jsem cestou k výtahu.

PRAVOPIS

Prepozice s/z a prefixy s-/z-

1

Závadné hračky **z** plastu museli stáhnout **z** prodeje. Ve městě byly stavby **ze** 14. století. Pravidelně se setkával **se** spolužáky **z** vysoké školy. **S** bydlením na vesnici jsem velmi spokojený. Noc **z** neděle na pondělí strávili celou na letišti. Tu zprávu mám **z** televize. Rozešel se **se** svou manželkou, a tak musel odejít **z** bytu.

2

Když balil dárky, spotřeboval spoustu papíru. Když půjdete přes park, zkrátíte si cestu. Než začneš látku stříhat, musíš si ji dobře změřit. Proč jsi mu svěřil své tajemství? Teď si nestěžuj! Šéf nečekaně svolal schůzi, museli jsme si tam zvolit nové vedení. Až budu něco vědět, hned ti dám zprávu. Pokud ti v bytě nebude něco fungovat, zavolej někomu ze správy domu.

POSLECH

2

- a) *na terase*
- b) *nabídku*
- c) *Švédsku*
- d) *dceru*
- e) *naproti*
- f) *klidně*

3

- a) *láskou*
- b) *zamilovala*
- c) *nastálo*
- d) *možnost*
- e) *školení*
- f) *pocit*

4

- a) ANO
- b) ANO
- c) NE
- d) NE
- e) ANO
- f) NE

ČTENÍ

Pankáči na Baltu

3

1) chcípnout	5) hadry
2) Rusák	6) číro
3) bulet/bulit	7) somradlo
4) makat	

6

- 1) ANO
- 2) NE
- 3) NE
- 4) ANO
- 5) NE
- 6) ANO
- 7) NE
- 8) NE

7

1) pořádající	2) zavřený	3) půjčený
4) focený	5) zapsaný	6) zabítý
7) skončený	8) vybalený	9) vydělaný
10) vzatý	11) slyšený	12) vyhozený
13) viděný	14) zklamáný	15) zrušený

10

1. Matka plačíc křičela. – Takže mutr nervy, řev a slzy...
2. Vzavši si spacák, zabouchla jsem dveře. – ...ale já si vzala spacák bundu dvě trička gatky zabouchla dveře...

Deníček moderního fotra

1

- 1 c
- 2 a
- 3 b
- 4 d
- 5 e

2

- a) NE
- b) ANO
- c) NE
- d) NE
- e) ANO
- f) ANO
- g) ANO
- h) ANO

4

- a) pro jistotu – pro sichr
- b) otec – táta, tatínek
- c) křik – řev, jekot, pláč
- d) značně – velice, hodně
- e) nejdřív – nejprve, zprvu

5

- a) To dám. – To zvládnou.
- b) vrhnout se na něco – pustit se do něčeho
- c) zdrhnout – utéct
- d) poblít – pozvracet

Želary

1

- 1) Žeňa si poranila nohu, když **nešťastně zakopla o pařeniště**.
- 2) Žeňu do nemocnice odvezl doktor **vlastním vozem**.
- 3) O malou Jiřinku se měla starat **kořenářka Luc-ka**.
- 4) Ta ji ale přestěhovala jinam, protože **ji nemůže brát s sebou k porodům**.
- 5) Doktor tomu ale **nevěřil**.
- 6) Když doktor zjistil, kdo se o Jiřinku stará, **do- stal o ni strach**.
- 7) Kluci Jurigovi byli **rozjívení, nevyzpytatelní a nezvládnutelní**.
- 8) Kluci se k holčičce chovali **moc hezky a věno- vali se jí**.
- 9) Když si Jiřinka hrála s Jakubem a Zdenkem, ostatní jí **fandili**.
- 10) Koruna měla pro kluky velkou **cenu**.

3

- 1) Kdyby Žeňa nezakopla o pařeniště, **nezlomila by si nohu**.
- 2) Kdyby si nezlomila nohu, **nemusela by jet do nemocnice**.
- 3) ...

4

- 1) Nikdo tam nikoho neviděl.
- 2) Nikdo tam s nikým o ničem takovém nemluvil.
- 3) Nikdy v životě jsem nic tak pěkného neviděl.
- 4) Nikomu nic nedlužím.
- 5) Tento rok už nikam s nikým z té firmy nepoje- dou.
- 6) Na žádné setkání s nikým takovým si nevzpo- mínám.

- 7) Nikdy jsme nepomohli nikomu v nouzi.
- 8) Nikdy se s nikým o svém rozhodnutí neporadil.
- 9) Nepřemýšlím o ničem.
- 10) Nikdy mi nedal žádný dárek.

5

- 1) zlomit si – perfektivní, lámat
- 2) zavézt – perfektivní, vézt
- 3) odvést – perfektivní, vést
- 4) zůstat – perfektivní, zůstávat
- 5) polekat se – perfektivní, lekat se
- 6) nacházet – imperfektivní, najít
- 7) pomyslit si – perfektivní, myslet si
- 8) vydechnout – perfektivní, dýchat
- 9) udělat – perfektivní, dělat
- 10) rozdat – perfektivní, rozdávat